

VYRŲ IR MOTERŲ LYGYBĖ

Vyrų ir moterų lygybė yra vienas iš Europos Sąjungos tikslų. Bėgant laikui prie šio principo stiprinimo ir įgyvendinimo ES prisidėta teisės aktais, teismų praktika ir Sutarčių pakeitimais. Europos Parlamentas visuomet karštai gynė vyrų ir moterų lygybės principą.

TEISINIS PAGRINDAS

Nuo 1957 m. Europos sutartyse įtvirtintas principas, pagal kurį moterims ir vyrams už vienodą darbą turėtų būti mokamas vienodas užmokestis (dabartinis Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 157 straipsnis). Pagal SESV 153 straipsnį ES gali imtis veiksmų platesnėje lygių galimybių ir vienodo požiūrio srityje sprendžiant užimtumo ir profesinės veiklos klausimus, o atsižvelgiant į tai pagal SESV 157 straipsnį taip pat leidžiama imtis pozityvių veiksmų moterims įgalinti. Be to, remiantis SESV 19 straipsniu, galima priimti teisės aktus dėl kovos su visų formų diskriminacija, įskaitant dėl lyties. Remiantis SESV 79 ir 83 straipsniais priimti teisės aktai dėl kovos su prekyba žmonėmis, pirmiausia moterimis ir vaikais, o remiantis SESV 168 straipsniu pagal Teisių, lygybės ir pilietybės programą, be kita ko, finansuojamos priemonės, kuriomis prisidedama naikinant smurtą prieš moteris.

TIKSLAI

Europos Sąjunga pagrįsta vertybių, įskaitant lygybę, rinkiniu, ji skatina lyčių lygybę (Europos Sąjungos sutarties (toliau – ES sutartis) 2 straipsnis ir 3 straipsnio 3 dalis). Šie tikslai įtvirtinti ir Pagrindinių teisių chartijos 21 straipsnyje. Be to, pagal SESV 8 straipsnį Sąjungai pavesta naikinti nelygybę ir skatinti vyrų ir moterų lygybę vykdant veiklą visose srityse (ši samprata taip pat žinoma kaip lyčių aspekto integravimas). Deklaracijoje Nr. 19, pridėtoje prie Tarpvyriausybinės konferencijos, kuri priėmė Lisabonos sutartį, baigiamojo akto, Sąjunga ir valstybės narės įsipareigojo kovoti su visų rūšių smurtu namuose, užkirsti kelią šioms nusikalstamoms veikoms ir už jas bausti, taip pat remti ir ginti aukas.

LAIMĖJIMAI

A. Pagrindiniai teisės aktai

ES teisės aktai, kurių dauguma priimti pagal įprastą teisėkūros procedūrą:

- 1978 m. gruodžio 19 d. Direktyva 79/7/EEB dėl vienodo požiūrio į vyrus ir moteris principo nuoseklaus įgyvendinimo socialinės apsaugos srityje;

- 1992 m. spalio 19 d. Direktyva 92/85/EEB dėl priemonių, skirtų skatinti, kad būtų užtikrinta geresnė nėščių ir neseniai pagimdžiusių arba maitinančių krūtimi darbuotojų sauga ir sveikata, nustatymo;
- 2004 m. gruodžio 13 d. Direktyva 2004/113/EEB, įgyvendinanti vienodo požiūrio į moteris ir vyrus principą dėl galimybės naudotis prekėmis bei paslaugomis ir prekių tiekimo bei paslaugų teikimo;
- 2006 m. nemažai ankstesnių teisės aktų buvo panaikinti ir pakeisti 2006 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/54/EB^[1] dėl vyrų ir moterų lygių galimybių ir vienodo požiūrio į vyrus ir moteris užimtumo bei profesinės veiklos srityje principo įgyvendinimo (nauja redakcija). Šioje direktyvoje apibrėžta tiesioginė ir netiesioginė diskriminacija, priekabiavimas ir seksualinis priekabiavimas. Be to, remiantis ja, darbdaviai skatinami imtis prevencinių kovos su seksualiniu priekabiavimu priemonių, griežtinamos sankcijos už diskriminaciją ir numatyta valstybėse narėse įsteigti įstaigas, kurios būtų atsakingos už vienodo požiūrio į vyrus ir moteris skatinimą. Šiuo metu Parlamentas siekia peržiūrėti šios direktyvos nuostatas dėl vienodo užmokesčio^[2] ir priėmė įgyvendinimo ataskaitą, remdamasis keliais tyrimais, kuriuos užsakė Europos Parlamento tyrimų tarnyba (EPRS);
- 2010 m. kovo 8 d. Tarybos direktyva 2010/18/ES, įgyvendinanti patikslintą BUSINESSSEUROPE, UEAPME, CEEP ir ETUC sudarytą Bendrąjį susitarimą dėl vaiko priežiūros atostogų ir panaikinanti Direktyvą 96/34/EB;
- 2010 m. liepos 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/41/ES dėl vienodo požiūrio į savarankiškai dirbančius vyrus ir moteris principo taikymo, kuria panaikinama Tarybos direktyva 86/613/EEB;
- 2011 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/36/ES dėl prekybos žmonėmis prevencijos, kovos su ja ir aukų apsaugos, pakeičianti Tarybos pamatinį sprendimą 2002/629/TVR. Pagal šią direktyvą numatyta visose valstybėse narėse suderinti sankcijas už prekybą žmonėmis ir paramos aukoms priemones, be to, valstybės narės raginamos apsvarstyti „galimybę imtis priemonių, kad nusikalstama veika būtų laikoma naudojimasis paslaugomis, kurios [...] laikomos išnaudojimu, žinant, kad jas teikiantis asmuo yra [prekybos žmonėmis] auka“, siekiant riboti paklausą. Remiantis ja taip pat sukurtos Europos Sąjungos kovos su prekyba žmonėmis koordinatoriaus pareigos;
- 2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/99/ES dėl Europos apsaugos orderio, kurios tikslas – apsaugoti asmenį nuo kito asmens nusikalstamos veikos, kuri gali kelti pavojų to asmens gyvybei, fiziniam arba psichiniam neliečiamumui, orumui, asmens laisvei arba lytiniam neliečiamumui, ir kuria remdamasi kitos valstybės narės kompetentinga institucija gali toliau saugoti asmenį tos kitos valstybės narės teritorijoje. Ši direktyva sustiprinta 2013 m.

[1]Priėmus naujos redakcijos direktyvą taip pat panaikinama Direktyva 76/208/EEB, kuri buvo iš dalies pakeista Direktyva 2002/73/EB.

[2]Žr. Europos Parlamento 2012 m. gegužės 24 d. rezoliuciją su rekomendacijomis Komisijai dėl vienodo užmokesčio principo už vienodą ar vienodos vertės darbą abiejų lyčių darbuotojams – OL C 264E, 2013 9 13, p. 75.

birželio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 606/2013 dėl apsaugos priemonių tarpusavio pripažinimo civilinėse bylose, pagal kurį užtikrinamas civilinės apsaugos priemonių pripažinimas visoje ES;

- 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/29/ES, kuria nustatomi būtiniausi nusikaltimų aukų teisių, paramos joms ir jų apsaugos standartai ir kuria pakeičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2001/220/TVR.

B. Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (Teisingumo Teismas) praktikos pokyčiai
Teisingumo Teismas atliko svarbų vaidmenį skatinant vyrų ir moterų lygybę. Toliau išvardyti svarbiausi jo sprendimai:

- 1976 m. balandžio 8 d. sprendimas byloje Defrenne II (byla 43/75): Teismas pripažino tiesioginį vienodo užmokesčio vyrams ir moterims principo poveikį ir nutarė, kad šis principas taikomas ne tik tada, kai veiksmus vykdo viešosios institucijos, bet ir visų susitarimų, skirtų mokamam darbui kolektyviai reglamentuoti, atvejais;
- 1986 m. gegužės 13 d. sprendimas byloje Bilka (byla C-170/84): Teismas nutarė, kad taikant priemonę, pagal kurią ne visą darbo dieną dirbantiems darbuotojams užkertamas kelias naudotis profesinės pensijos sistema, netiesiogiai diskriminuojama, taigi tais atvejais, kai ją taikant nukenčia daug daugiau moterų nei vyrų, prieštaraujama buvusiam EEB sutarties 119 straipsniui, nebent galėtų būti įrodyta, kad toks draudimas pateisinamas objektyviai pagrįstais, su jokia diskriminacija dėl lyties nesusijusiais veiksniais;
- 1990 m. gegužės 17 d. sprendimas byloje Barber (byla C-262/88): Teismas nusprendė, kad bet kurio pobūdžio profesinė pensija yra užmokestis, kaip apibrėžta buvusiame 119 straipsnyje, taigi jai taikytinas vienodo požiūrio principas. Teismas nutarė, kad vyrai turėtų turėti galimybę pasinaudoti savo teisėmis gauti pensiją arba našlio pensiją sulaukę tokio pat amžiaus, kaip ir jų kolegės moterys;
- 1997 m. lapkričio 11 d. sprendimas byloje Marschall (byla C-409/95): Teismas pareiškė, kad Bendrijos teisės aktais nedraudžiama nacionalinės teisės nuostata, pagal kurią – tuo atveju, jei sektoriuje esama mažiau moterų negu vyrų – reikalaujama pirmenybę teikti moterų kandidačių skatinimui (pozityvioji diskriminacija), tačiau šis pranašumas neturi galioti savaime ir vyrų kandidatūros turi būti svarstomos jiems *a priori* neužkertant kelio kandidatuoti;
- 2011 m. kovo 1 d. sprendimas byloje Test Achats (byla C-236/09): Teismas paskelbė Tarybos direktyvos 2004/113/EB 5 straipsnio 2 dalį negaliojančia, nes ji prieštaravo vienodo požiūrio į vyrus ir moteris principui, kiek tai susiję su galimybe įsigyti prekių ir paslaugų ir tiekti prekes arba teikti paslaugas. Taigi, siekiant nustatyti draudimo įmokas ir išmokas, vyrams ir moterims turi būti taikoma ta pati aktuarinio apskaičiavimo sistema;
- 2018 m. gegužės 31 d. sprendimas byloje Korwin-Mikke (bylos T-770/16 ir T-352/17): Teismas nusprendė panaikinti nuobaudas, kurias Europos Parlamentas skyrė Lenkijos kraštutinių dešiniųjų pažiūrų Europos Parlamento nariui [Janusz'ui Korwin-Mikke'ui](#) už keletą prieštaringų pastabų, pateiktų plenariniame posėdyje. Teismas savo sprendimu konstatavo, kad, nors saviraiškos laisvė yra pagrindinė

teisė, kuri turėjo būti saugoma, pagal Parlamento darbo tvarkos taisyklės Institucija gali nubausti tik Europos Parlamento narius, jei jų pastabos „kenkia jos procesui ar sukelia [...] rimtą grėsmę visuomenei, pvz., smurto kurstymas ar rasinė neapykanta“. Atsižvelgiant į tai, neseniai buvo iš dalies pakeistos Darbo tvarkos taisyklės. 2018 m. liepos 2 d. Biuras patvirtino, kad Europos Parlamento narių tinkamo elgesio kodeksas įgyvendinant savo pareigas yra naujasis Darbo tvarkos taisyklių priedas.

C. Naujausi įvykiai

Toliau apžvelgiami naujausi veiksmai, kurių vyrų ir moterų lygybės srityje ėmėsi ES.

1. Daugiametė finansinė programa (2014–2020 m. DFP) ir Teisių, lygybės ir pilietybės programa

Pagal Teisių, lygybės ir pilietiškumo programą finansuojami projektai, kuriais siekiama užtikrinti lyčių lygybę ir nutraukti smurtą prieš moteris (Reglamentas (ES) Nr. 1381/2013, kuriuo nustatoma Teisių, lygybės ir pilietiškumo programa 2014–2020 m. laikotarpiu). Jai ir Teisingumo programai (Reglamentas (ES) Nr. 2382/2013) iki 2020 m. skirta 15 686 mln. EUR (DFP reglamentas Nr. 1311/2013) ir ja konsoliduojamos šešios 2007–2013 m. finansavimo laikotarpio programos, įskaitant [programą „Daphne III“](#) (Sprendimas Nr. 779/2007/EB), taip pat abu [Užimtumo ir socialinio solidarumo programas](#) (PROGRESS) (Sprendimas Nr. 1672/2006/EB) skirsniai – „Kova su diskriminacija ir įvairovė“ ir „Lyčių lygybė“.

Reglamento (ES) Nr. 1381/2013 priede pažymima, kad lyčių lygybės skatinimas bus finansuojamas kartu su kitomis 1 grupės kovos su diskriminacija priemonėmis, kurioms skirta dalis sudaro 57 proc. finansinių asignavimų. Kova su smurtu prieš moteris įtraukta į 2 grupę, tam skiriami 43 proc. viso programos finansinio paketo.

2019 m. biudžeto eilutėje 33 02 02 (nediskriminavimo ir lygybės skatinimas) numatyta 37 262 000 EUR įsipareigojimų asignavimų, o tai reiškia, kad įsipareigojimų asignavimų lygis, palyginti su 2015 m. 2016 m., 2017 m. ir 2018 m., padidintas ir kad daroma pažanga įgyvendinant šią programą. Be to, biudžeto eilutei 33 02 01 (Teisių apsaugos ir didesnių galių suteikimo piliečiams užtikrinimas) skirti 27 164 000 EUR, siekiant, kad be kitų tikslų būtų prisidėta prie moterų apsaugos nuo visų formų smurto ir kovos su juo. Šis skaičius taip pat reiškia padidėjimą, palyginti su 2018 m.

2016 m. rudenį Europos Parlamento Moterų teisių ir lygių galimybių komiteto (FEMM) užsakymu paskelbtame tyrime pateikiama pasirinktose valstybėse narėse lyčių lygybei^[3] panaudotų ES biudžeto lėšų apžvalga.

2. Europos lyčių lygybės institutas (EIGE)

2006 m. gruodį Europos Parlamentas ir Taryba įsteigė Europos lyčių lygybės institutą, kuris veikia Vilniuje (Lietuva) ir kurio bendras tikslas – prisidėti prie lyčių lygybės skatinimo ir jį stiprinti integruojant lyčių aspektą į visų sričių ES ir nacionalinę politiką. Be to, institutas kovoja su diskriminacija dėl lyties ir skatina informavimą apie lyčių lygybę teikdamas techninę pagalbą ES institucijoms, visų pirma rinkdamas, analizuodamas

[3][http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/571393/IPOL_STU\(2016\)571393_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/571393/IPOL_STU(2016)571393_EN.pdf)

ir platindamas duomenis ir metodines priemones (žr. EIGE Išteklių ir dokumentacijos centrą internete: <https://eige.europa.eu/lt>).

3. EIGE – Teisingumo ir vidaus reikalų (TVR) agentūrų tinklo pirmininkas

2018 m. EIGE pirmininkavo Teisingumo ir vidaus reikalų (TVR) agentūrų tinklui. Tinklas buvo įsteigtas 2006 m., jį sudaro devynios ES agentūros, veiklą vykdančios įvairiais teisingumo ir saugumo klausimais, pavyzdžiui, migracija ir sienų valdymu, kova su prekyba narkotikais, organizuotu nusikalstamumu ir prekyba žmonėmis, žmogaus ir pagrindinėmis teisėmis ir lyčių lygybe. Per 2018 m. tinklas išnagrino skaitmeninio poveikio atitinkamose agentūrų veiklos srityse, ypatingą dėmesį skirdamas įvairiems būdams, kuriais technologijos daro poveikį jaunoms moterims ir vyrams. Šio tyrimo rezultatai rodo, kaip agentūros gali padėti panaikinti riziką, užtikrinti saugumą ir skatinti lygybę Europoje. Tinklo 2018 m. galutinė ataskaita ir išvados buvo pateiktos 2019 m. kovo mėn. FEMM komiteto posėdyje, šiuos dokumentus galima rasti šiuo adresu: <https://eige.europa.eu/publications/eu-justice-and-home-affairs-agencies-cooperation-2018-final-report>.

4. Moterų chartija ir „Strateginė veikla siekiant lyčių lygybės 2016–2019 m.“

2010 m. kovo 5 d. Komisija patvirtino Moterų chartiją, kuria siekiama aktyviau skatinti vyrų ir moterų lygybę Europoje ir pasaulyje^[4].

2015 m. gruodžio mėn. Komisija paskelbė dokumentą „[Strateginė veikla siekiant lyčių lygybės 2016–2019 m.](#)“^[5], kuriuo imamasi tolesnių veiksmų ir pratęsiama veikla, vykdyta pagal Komisijos 2010–2015 m. moterų ir vyrų lygybės strategiją^[6].

Dokumente dėl strateginės veiklos didžiausias dėmesys skiriamas šioms penkioms prioritetinėms sritims:

- [moterų dalyvavimo darbo rinkoje ir vienodos ekonominės nepriklausomybės didinimas](#);
- [vyrų ir moterų darbo užmokesčio, pajamų ir pensijų skirtumo mažinimas, taip kovojant su moterų skurdu](#);
- [moterų ir vyrų lygybės priimant sprendimus skatinimas](#);
- [kova su smurtu dėl lyties, aukų apsauga ir parama joms](#);
- [lyčių lygybės ir moterų teisių propagavimas visame pasaulyje](#).

5. 2016–2020 m. Lyčių lygybės veiksmų planas

2015 m. spalio 26 d. Taryba patvirtino „2016–2020 m. Lyčių lygybės veiksmų planą“^[7], grindžiamą Komisijos ir Europos išorės veiksmų tarnybos (EIVT) bendru tarnybų

[4]<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=URISERV:em0033>

[5]Komisijos tarnybų darbinis dokumentas „Strateginė veikla siekiant lyčių lygybės 2016–2019 m.“ (SWD(2015)0278).

[6]Svarstymai dėl kitos strategijos prasidėjo 2014 m. rugsėjo mėn. seminare dėl naujos lyčių lygybės strategijos po 2015 m., kuriuo buvo pradėta ruošti rengti FEMM komiteto pranešimą savo iniciatyva. Remiantis šiuo pranešimu 2015 m. birželio 9 d. buvo priimta Europos Parlamento rezoliucija dėl ES moterų ir vyrų lygybės strategijos po 2015 m. (OL C 407, 2016 11 4, 2 p.). Seminaro medžiagą rasite Europos Parlamento interneto svetainėje.

[7]2015 m. spalio 26 d. Tarybos išvados dėl 2016–2020 m. Lyčių lygybės veiksmų plano.

darbiniu dokumentu „Lyčių lygybė ir moterų įgalėjimas: keisti mergaičių ir moterų gyvenimą plėtojant ES išorės santykius (2016–2020 m.)“^[8]. Naujajame Lyčių lygybės veiksmų plane pabrėžiamas poreikis visiškai užtikrinti, kad moterys ir mergaitės galėtų visapusiškai ir vienodomis sąlygomis naudotis visomis žmogaus teisėmis ir pagrindinėmis laisvėmis ir kad būtų pasiekta lyčių lygybė ir moterų bei mergaičių įgalėjimas.

6. Darnaus vystymosi tikslai

2015 m. rugsėjo 25 d. Jungtinių Tautų Generalinė Asamblėja patvirtino rezoliuciją dėl laikotarpio po 2015 m. vystymosi darbotvarkės „Keiskime mūsų pasaulį. Darnaus vystymosi darbotvarkė iki 2030 m.“^[9]. 2016 m. sausio 1 d. įsigaliojusioje darbotvarkėje iki 2030 m. nurodoma 17 darnaus vystymosi tikslų ir 169 užduotys. Darnaus vystymosi tikslai grindžiami Tūkstantmečio vystymosi tikslais (TVT). Vis dėlto, kitaip nei Tūkstantmečio vystymosi tikslai, kurie taikomi tik imantis veiksmų besivystančiose šalyse, darnaus vystymosi tikslai taikomi visoms šalims. Darnaus vystymosi tikslas Nr. 5 (siekti lyčių lygybės ir suteikti daugiau galių moterims bei mergaitėms) apima penkias užduotis.

7. ES prisijungimas prie Europos Tarybos konvencijos dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo (Stambulo konvencija).

2014 m. įsigaliojusi Europos Tarybos konvencija dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo (Stambulo konvencija) yra pirmas teisiškai privalomas tarptautinis dokumentas dėl smurto prieš moteris ir mergaites prevencijos ir kovos su juo tarptautiniu lygmeniu. Joje nustatomos išsamios teisinės ir politikos priemonės, kuriomis siekiama užkirsti kelią tokiam smurtui, remti aukas ir nubausti pažeidėjus. Nuo 2017 m. lapkričio mėn. konvenciją pasirašė visos ES valstybės narės, o nuo 2018 m. kovo mėn. konvenciją ratifikavo 17 valstybių narių (Austrija, Belgija, Kipras, Danija, Estija, Suomija, Prancūzija, Vokietija, Italija, Malta, Nyderlandai, Lenkija, Portugalija, Rumunija, Slovėnija, Ispanija ir Švedija). Konvencijoje taip pat numatyta, kad ES prisijungs pagal savo kompetenciją.

2015 m. spalio mėn. Europos Komisija paskelbė veiksmų planą dėl galimo ES prisijungimo prie Stambulo konvencijos ir 2016 m. kovo mėn. pateikė du pasiūlymus dėl Tarybos sprendimų: vienas pasiūlymas pateiktas dėl Stambulo konvencijos pasirašymo ir kitas – dėl sudarymo (ratifikavimo) Europos Sąjungos vardu.

Po diskusijų Taryboje buvo nuspręsta, kad sprendimą dėl Stambulo konvencijos pasirašymo reikėtų padalyti į du sprendimus, iš kurių vienas būtų skirtas teisiniam bendradarbiavimui baudžiamosiose bylose ir kitas – prieglobsčio ir negražinimo principo taikymui. 2017 m. gegužės mėn. priimti šie du Tarybos sprendimai, po to 2017 m. birželio 13 d. ES už teisingumą, vartotojų reikalus ir lyčių lygybę atsakinga Komisijos narė Věra Jourová Stambulo konvenciją pasirašė Europos Sąjungos vardu.

Konvencijos pasirašymas yra pirmasis žingsnis ES prisijungiant prie šios konvencijos. Norint prisijungti reikia, kad Taryba priimtų sprendimus dėl Konvencijos sudarymo. Tarybos lygmeniu diskusijos dėl pasiūlymų dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų

[8]2015 9 21, SWD(2015) 0182.

[9]2015 m. rugsėjo 25 d. JT Generalinės Asamblėjos priimta rezoliucija 70/1.

vyksta Pagrindinių teisių, piliečių teisių ir laisvo asmenų judėjimo darbo grupėje ((FREMP) – tarpinstitucinė byla [2016/0063 \(NLE\)](#)), kuri šiuo metu diskutuoja dėl elgesio kodekso, kuriame būtų nustatyta, kaip ES ir jos valstybės narės bendradarbiaus įgyvendindamos minėtą konvenciją.

Norint prisijungti prie konvencijos, reikia Europos Parlamento pritarimo.

EUROPOS PARLAMENTO VAIDMUO

Europos Parlamentas, ypač jo Moterų teisių ir lyčių lygybės komitetas, atliko svarbų vaidmenį remdamas lygių galimybių politiką. Vienodo požiūrio darbo rinkoje srityje Parlamentas veikia pagal įprastą teisėkūros (bendro sprendimo) procedūrą, pvz., sprendžiamas klausimus dėl:

- pasiūlymo dėl direktyvos dėl biržinių bendrovių nevykdomųjų direktorių pareigas einančių asmenų lyčių pusiausvyros gerinimo ir atitinkamų priemonių ([COM\(2012\) 0614](#)) (žr. 2013 m. pabaigoje priimtą Parlamento poziciją per pirmąjį svarstymą)^[10];
- Direktyvos 92/85/EEB (žr. pirmiau) peržiūros; per pirmąjį svarstymą^[11] Parlamentas siekė, kad būtų nustatytas ilgesnis visiškai apmokamų motinystės atostogų laikotarpis, t. y. 20 savaičių^[12]. Kadangi Parlamentas ir Taryba nepasiekė susitarimo dėl Komisijos pasiūlymo, Komisija atsiėmė savo pasiūlymą ir pakeitė jį veiksmų gairėmis dėl iniciatyvos „Nauja pradžia sprendžiant problemas, su kuriomis susiduria dirbančios šeimos derindamos profesinį ir asmeninį gyvenimą“^[13].

Be to, Parlamentas prisideda prie bendros politikos lyčių lygybės srityje vystymo rengdamas pranešimus savo iniciatyva ir atkreipdamas kitų institucijų dėmesį į konkrečias problemas, įskaitant:

- kovą su smurtu prieš moteris; šiuo tikslu priimtas savo iniciatyva teikiamas teisėkūros pranešimas, kuriame Komisija raginama imtis teisėkūros iniciatyvos remiantis SESV 84 straipsniu siekiant skatinti ir remti valstybių narių veiksmus, susijusius su smurto prieš moteris ir mergaites prevencija; šioje rezoliucijoje pateikiamos kelios rekomendacijos^[14] ir FEMM komitetas įsteigė specialią darbo grupę, kuri imtųsi tolesnių veiksmų atsižvelgdama į šią rezoliuciją;

[10]2013 m. lapkričio 20 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl biržinių bendrovių nevykdomųjų direktorių pareigas einančių asmenų lyčių pusiausvyros gerinimo ir atitinkamų priemonių (OL C 436, 2016 11 24, 225 p.);

[11]2010 m. spalio 20 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, iš dalies keičiančios Tarybos direktyvą 92/85/EEB dėl priemonių, skirtų skatinti, kad būtų užtikrinta geresnė nėščių ir neseniai pagimdžiusių arba maitinančių krūtimi darbuotojų sauga ir sveikata, nustatymo (OL C 70E, 2012 3 8, 162 p.).

[12]Lyginamoji teisių nuostatų valstybėse narėse analizė pateikiama Europos Parlamento Piliečių teisių ir konstitucinių reikalų C teminio skyriaus ataskaitoje „Motinystės, tėvystės ir vaiko priežiūros atostogos. Duomenys apie trukmę ir kompensacijų dydžius Europos Sąjungoje“. 2015 m. ataskaitą galite rasti Europos Parlamento interneto svetainėje.

[13]http://ec.europa.eu/smart-regulation/roadmaps/docs/2015_just_012_new_initiative_replacing_maternity_leave_directive_en.pdf

[14]Europos Parlamento 2014 m. vasario 25 d. rezoliucija su rekomendacijomis Komisijai dėl kovos su smurtu prieš moteris (OL C 285, 2017 8 29, 2 p.).

- 2019 m. Tarptautinė moterų diena orientuota į moterų galią politikoje. Pasirinkta tema yra moterų teisių pagrindas, nes jame apibrėžiami moterų gebėjimai dalyvauti ir priimti sprendimą dėl kolektyvinio mūsų visuomenės valdymo. Vyrų ir moterų lygybė yra vienas iš Europos Sąjungos tikslų. Bėgant laikui prie šio principo stiprinimo ir įgyvendinimo ES prisidėta teisės aktais, teismų praktika ir Sutarčių pakeitimais. Europos Parlamentas visuomet karštai gynė lyčių lygybę, o šis renginys pabrėžia moterų dalyvavimo politikoje svarbą, ypač artėjančių Europos Parlamento rinkimų metu;
- Europos Parlamento Rekomendacijoje Tarybai dėl ES prioritetų JT Moterų padėties komisijos 62-ojoje sesijoje (MPK) raginama įgalinti kaimo vietovių moteris ir suteikti moterims prieigą prie ryšio priemonių ir informacinių bei ryšių technologijų, galimybes naudotis šių technologijų poveikiu ir jomis kaip priemone siekiant moterų pažangos ir įgalėjimo^[15]. FEMM komiteto delegacija 2018 m. kovo mėn. dalyvavo JT Moterų padėties komisijoje (MPK).

Parlamentas taip pat siekia į visų savo komitetų darbą įtraukti lyčių aspektą^[16]. Šiuo tikslu buvo sukurti du lyčių aspekto integravimo tinklai, kuriuos koordinuoja FEMM komitetas. Lyčių aspekto integravimo pirmininkų ir pirmininkų pavaduotojų tinklas sieja EP narius, kurie remia lyčių aspekto integravimą į atitinkamų savo komitetų darbą. Jiems padeda kiekvieno komiteto sekretoriato veikiančias Lyčių aspekto integravimo administratorių tinklas. Lyčių lygybės aukšto lygio grupė skatina rengti Europos Parlamento darbuotojų ir frakcijų mokymus ir didinti informuotumą apie lyčių aspekto integravimą.

Martina Schonard
04/2019

[15]2018 m. kovo 1 d. Europos Parlamento rekomendacija Tarybai dėl ES prioritetų 62-ojoje JT Moterų padėties komisijos sesijoje (OL C 129, 2019 4 5, 58 p.).

[16]2003 m. kovo 13 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl lyčių aspekto integravimo Europos Parlamente (OL C 61 E, 2004 3 10, 384 p.).

